

Ochranná pásma vodních zdrojů – právní aspekty

*JUDr. RNDr. Jaroslav Chyba, DrSc.,
Povodí Moravy, s.p.*

Úvod - historie

- zák. č. 11/1955 Sb.: ochranná území
- zák. č. 138/1973 Sb.: ochranná pásma (pásma hygienické ochrany), stanovena rozhodnutím; dvě pásma pro zdroje podzemní vody, tři pásma pro zdroje povrchové vody, z toho třetí pásmo až po rozvodnici.
- zák. č. 254/2001 Sb.: na základě přechodných ustanovení platí dříve stanovená pásma, nově se stanoví opatřením obecné povahy

Právní nástroje ochrany vod

- vodní zákon
- zákon o ochraně přírody a krajiny
- zákon o rostlinolékařské péči
- zákon o hnojivech
- zákon o ochraně zemědělského půdního fondu
- zákon o odpadech
- zákon o lesích

Rozsah ochranných pásem

- Podzemní voda: 1. stupeň – alespoň 10 m od odběrného zařízení; 2. stupeň vně OP 1. st., nemusí nutně mít společnou hranici (artéské vody!!), posudek dle vyhl. č. 137/1999 Sb.
- Povrchová voda, vodárenské nádrže: 1. stupeň – alespoň plocha maximálního vzdutí
- multifunkční nádrže: 100 m od odběru
- odběr z toku: 200 m proti proudu

Omezení a povinnosti

- Zákaz vstupu a vjezdu do OP 1. stupně, výjimka pro osoby oprávněné k odběru vody a u nádrží také vlastníka (správce) nádrže; další výjimky může stanovit vodoprávní úřad.
- Omezení v OP 2. stupně jsou obsažena v opatření obecné povahy
- Současně lze stanovit i povinnost provést určitá technická opatření nebo úpravy

Kompeteční a procesní úprava

- Rozsah ochranného písma a příslušná omezení a povinnosti stanoví úřad ORP formou OOP; v případě nádrží přes 1 milion m³ nebo s výškou vzduší 10 m je příslušný krajský úřad.
- OP na návrh nebo z vlastního podnětu, obligatorně pro odběr přes 10000 m³.
- Náhrada újmy: v případě vodárenských nádrží vlastník (správce), jinak ten, kdo má povolení odběru
- Zrušení – odpadne-li důvod ochrany

Sankce

- Za porušení zákazu lze uložit fyzické osobě pokutu až 20000 Kč, nemusí se prokazovat ohrožení nebo poškození zdroje (např. porušení zákazu vstupu)
- Problém je u těch OP, která byla stanovena rozhodnutím: jsou sice nadále platná (na základě přechodných ustanovení), ale rozhodnutí váže jen účastníky řízení.

Příklady střetů zájmů

- Vranov – rekreace, plavba
- Vír – redukce OP, sportovní aktivity
- Fryšták – rybářství
- Uherský Ostroh – těžba štěrkopísků
- Olomučany – výstavba rodinného domu v rozporu s OP, ale v souladu s územním plánem